

زنجیره

۴۸

پهيامی خزمهت

گفتوگوي نيوان

رؤبن و هاری

د.عومەر عهلی

۲۰۲۰

زنجیره (۴۸)

په یامی خزمهت

گفتوگوي نیوان رږبن و هاری

د. عومهر عالی

۲۰۲۰

ناوی کتیب: په یامی خزمهت (گفتوگۆی نیوان رۆبن و هاری)
نوسه: عومه ر عهلی
دیزاینی ناوهوهو بهرگ: توانا نهحمهد
چاپخانه:
تیراژ:
نرخ:

ژماره (ای سالی) ای
له بهر یوه به رایه تی گشتی کتیبخانه گشتیه کانی پیدراوه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

پیشہ کی:

یاسا کان دہ توانن کاریگہری زور و سہرہ کیان لہ سہر پتہوی و باشتر کردنی خزمہ تگوزاریہ کان ہہ بی، بہ لام ہہرگیز ناتوانن بہ تہواوی کونترولی بکہن مہ گہر خودی کہ سہ کان خویان پەرورده کردبی، لہ ناخہوہ ئیشہ کہ یان خوش بوئ و بہرپر سیاریہ تی بویت بہ خہسلت تیاندانہ نہک تہنہا ئہرک، ئہوسا دہ توانن کارہ کان بہ باشترین شیوہ ئہنجام بدہن و رۆحی بہرانبہریش ئاسودہ بکہن، خہندہ یہک گہرچی زوریش سادہ بی لہ جیگہی خویدا کاریگہری زور دروست دہ کات، جوابدانہوہی مہراجیعیک بہ ئہدہبہوہ تۆویکی دروست لہ ناخی بہرانبہردا دہ چینی، ہہرورہک چۆن مۆنیہک و گوئی پینہدانیک لہوہیہ ہہرگیز لہبیر نہ چیتہوہ.

ہیچ یاسایہک ناتوانی کونترولی ناخی مروّفہ کان بکات، بہ رۆحیہ تیکی نہ یارانہوہ سہیری کہ سییک بکہ ہہست بہ شہ پۆلہ کہی دہ کات، کارہ کہ شی بہ باشی بو ئہنجام بدہیت مہمنون دہ بی بو کارہ کہ بہ لام ئہو نیگایہی

لهبیر ناچئ، دکتور محمدی خانى ده لئ: کاساوسئ زگ تیر ناکات گهرمى ده کات، ئه و گهرمیه له مه حیه ته که دایه، گهر مه حیه تته هه بی بو ئه وهی کارى ده که ویتته لات و کاره که شی بو ئه نجام نه ده یت له بهر ههر هو کاریک ناتوانئ لیت نیگه ران بی، عوزرت بو ده هیئتته وهو به گومانى باشه وه تیى ده روانئ، چهنده ناخوشه ناوبانگى روگرژی و خراپى مامه لته لئاو خه لکدا بلاو بیتته وه، که سیك ئیشیکى که وته لات حه ز به چاره ت نه کات جاریکى تر!

ههستان به بهر پرسیاریه تیه کانمان چهنديک ئه رکیکى مادی بی زیاتر رو حیه، ده توانى به باشتر ئه نجامدانى کاره کان و مامه لهى خو ش له گه ل ده ورو به ردا پاداشتی مادی و پاداشتی مه عنده ویش وه رگری، بو ئه وهی که سیکی چاک بیت حه قى زیاتر به ئه رکه کان بده، تا زیادی هه بی سودی زیاتر وه رده گری، به لام که می هه بی تاوانبار ده بی.

کیشه ی خو ت تیکه ل به ئیشکرد ئه وه خیانه تته کردوه، حه قى خو ی به کاره کان نه ده یت ئه وه تو بندیوارى، هه یه سه د له سه د بندیواره، ئه وهی ههر موچه وه رده گری و ئیش ناکات، هه یه به پیی که می ئیشه که ی ده بیتته بندیوار، ئیتر نسه ته که به پیی که میه له کاره که دا، هه یه له سه دا په نجا بندیواره، هه شه پله ی له سه د زیاتره، خوای گه وره و عه بده کانیش لئى رازین.

ئیتتر خو ت سه رپشکی چ پله یه ک به خو ت ده ده ی...

گفتوگۆی نىوان عومەر عەلى (رۆبن) و ھارى.

پېش گفتوگۆ:

بۇ زياتر سوود و بەرچاوپوونى، بە گشتى ئىش دابەش دەبىت بەسەر
۲ جۇردا.

جۇرئىكىيان: مامەلە كردنە لە گەل ئامپردا، وەك ئىشكردن لە كارگەكان، لە
دوكان، كرئكارى وە ھەروەھا...

جۇرئىكىشىيان: مامەلە كردنە لە گەل مرؤفدا، وەك مامؤستايى، يان
فەرمانبەرى وە ھەروەھا...

ھەرچەند جۇرى يەكەمىش ھەر مامەلەى تىدايە لە گەل مرؤفدا، بەلام
ئىشى سەرەكى لە گەل ئامپردايە، ئەوھى كە دەكەوئتە گەل مرؤفەكە
زياتر لە چوارچىوھى فەرمان و رپپىشنداندايە، بۇ نمونە كرئكارە پىى
دەوترئ ئەوھە بكە، يان ئەوھە مەكە، يان بەو شىوھىە بىكە، زياتر
فەرمانى بەسەردا دەدرئ.

جۇرى دووھەمىش ماناى وا نىيە ئامپرى تىدا نەبئ، بەلام ئىشە
سەرەكەكەى مامەلەيە لە گەل مرؤفدا، بۇ نمونە سايەق تەكسىەك
تەكسى لئ دەخوړئ و ئامپرە، بەلام ئىشەكەى نەفەر گواستەنەوھىە،
مامەلەى راستەوخۆ و دوو بەدووى لە گەل نەفەردا دەبئ...

جۇرى يەكەمى كارەكان بە گشتى ئاسانە، زۆربەى ھەرە زۆرى ھىچ
بروانامەيەكى ناوئ، ھەتا ئەزمونىشى پپووست نىيە، بە ئاسانى لە
كارگەيەكدا دادەمەزرى و بايى ئىشەكەى خوئ بە ئاسانى و خىرايى
فەر دەبئ، يان ھەيە بروانامەى دەوئ، بەلام بە گشتى ھەر ئاسانە،

ئەو بىروانامەش بە خولپىكى خىرا بە دەست دىت. جۆرى دووھەم بىروانامە و، زۆر جار ئەزمونىشى پىويستە، لە شوڧىرىكى تەكسىيەو بەگرە كە لەو يە ئاستىرىنى بىت، تا دەگاتە پلە بالاکان و فەرمانگە و زانكۆكان.

تا مەمەلە كە زياتر و ورد بى، حساباتى بىروانامە و، ئەزمون تىيدا چىترە، جگە لە ھەموو ئەوانە، بىروانامە يەكى تىرى دەوى كە بە خويىنەن بە دەست نايەت، بەلكو بە ئەدەب و پەوشت بە دەست دىت، لە بەرىتانيا، بەو بىروانامە دەوترى:

DBS

كە كورتكراو يە، بە درىژى پىي دەوترى:

Disclosure and Barring Service

ئەم دوكومىنتە، يان بەلگە نامە، نىشان دەرى ئەدەب و پەوشتى ھەلگىرە كە يەتى، بە گشتى ۳ سالل جارىك دەبى تازە بىرىتەو بە زۆر لە ئىشەكان، ھەر ئىشى پەيوەست بىت بە مامەلە كىردن بە مرۆڧەو دەبىت داواى ئەو بىروانامەى بۆ بىت، تا بە بەلگە نىشان بدى كە ئەو كەسە خاوەنى ئەدەب و پەوشتە، بە بىروانامە مەلەفى پاكى خوى نىشان بدات كە ھىچى تىدا تۆمار نەكراو.

ھەر كارپكى نياساى كرا بىت، ئەو كارانەى كە دەكە وىتە چوارچىوھى مامەلە كىردن بە مرۆڧەو، لەو بەلگەدا تۆمار دەبى، گەر كە سىك سەرىپچى كى مرور يان شتىك لەو شىوانە بكات ئەو ئاساىيە، عادەتەن پىسولەى سەرىپچى بۆ دەكرى، يان چەند خالىك لە ئىجازە كەى كەم دەكرىتەو، بەلام ھەر سەرىپچىك پەيوەست بىت بە مرۆڧەو، دەچىتە ئەو ناو ئەو بىروانامە يە، بۆ نمونە شەرى، دەسدرىژى سىكىسى، قاچاچىتى، ھەر كىدارپكى راستەوخو گەر لە

گەل مرقۇدا بى.

بۇ نموونە دەتەوئى لە قوتابخانە يەكەوہ تا زانكۆيەك كار بكةيت، جگە لە پروانامە و ئەزموون دەبىت ئەو بەلگەي ئەدەب و رەوشتەشت بۇ بىتەوہ، ئەوسا دەتوانى لەكارەكە بەردەوام بىت، گەر هاتوو سەرىپچىيەك لەو پروانامەدا تۆماركرا، ئەوسا كارەكە لە دەست دەدەيت، چونكە ئەوہ نىشانەي نەبوونى مامەلەي دروستە لەگەل مرقۇدا، واتە پروانامە زانستىيەكە ناخوات، مادام كيشە لە پروانامەي ئەدەب و رەوشتىيەكەدا هەبى.

زۆربەي جيگەكان دەبىت بە تايبەت بەناوي جيگەكەوہ داواي ئەو پروانامە بكرى لە پۆليس، وە ۳ سال جارېك دەبى تازە بكرىتەوہ، گەر كەسيك ۲ ئيش بكات لە يەك كاتدا، زۆربەي جيگەكان هەتا ئەو پروانامە با نوئى يش بىت و ۳ سالىشى بەسەردا نەپۆشتىيە هەرناخوات، ئەويش دەخوازى دانەيەكى نوئى بەناوي جيگەكەي خۆيانەوہ بى. زۆر جيگە هەتا ئەو پروانامە بەو شىوہيە وەرناگرى، داوا دەكات دەبىت لە رېگەي ئەو دەزگاي كە ئەو پروانامە دەدات، دەبىت بەرزترين پلەي داوا بكةيت و، بە شىوہيەي ئۇنلاين ژمارەكەيت هەبى.

كە پىي دەوترى:

Enhanced

وہ بە شىوہي:

The Update Service

ئەمەيان ئىتر پيشكەوتوترىنيانەو بۇ ھەموو جيگەيەك دەخوات، ھۆكارى ئەوہش ئەوہيە: گەر كيشەيەكى بى ئەدەبى و بى رەوشتى لە مەلەفەكەتدا روويدا يەكسەر ئەو جيگەي كە كارى لى دەكەيت دەزانى، ئەوسا تووشى سزا دەبى لە كارەكەوہ، بە گشتى يەكسەر

دەركردنە، واتە ۋەك ئەۋەكەي تر نىيە ۳ سال جاريك داۋاي بكةيت، كە دەكرى بۆ نموونە مامۆستايەك تووشى كيشە بىت لەگەل قوتابىيەكەدا بۆ نموونە دەسدرىژى سىكىسى، كە بە داخەۋە زۇرچار روودەدات، ئەۋسا مامۆستاكە دەردەكەن، ئەۋ پروانامە رەۋشتىيە دەبىت راستەۋخۇ بىت بۆ ئەمانە، نەك ۳ سال جاريك نوپى بكاتەۋە، كە بۆ كەسى بى رەۋشت دەكرى لەۋ ۳ سالەدا چەندىن جار ئەۋ كارەي كە دەبىتە مايەي لە دەستدانى پروانەمەي رەۋشت لە دەست بدات.

لېرەدا روونكردنەۋەيەك پېۋىستە، كە دەوترى پروانامەي رەۋشت، بەۋ پېۋەرەي كە لە بەرىتانيا دانراۋە بۆ رەۋشت، نەك پېۋەرە ئىسلامىيەكە، ئەلبەت پېۋەرە ئىسلامىيەكە يەكجار بەرزترە، بەرزترىن پلەي رەۋشتە، ئەۋەي كە پابەندىن بە رەۋشتى ئىسلامىيەۋە ھەرگىز تووشى كيشە نابى لە بە دەستھېننى ئەۋ پروانامەيەدا.

ھەموۋ ئەمانە بۆ؟ بۆ ئەۋەيە كە فەرمانبەرىك بە دروستى مامەلە لەگەل مەراجىيەكانىدا بكات، لەبەر ئەۋەيە مامۆستايەك بە چاۋى خيانەت و جنسىيەۋە سەيرى قوتابىيەكانى نەكات، لەبەر ئەۋەيە سايەق تەكسىيەك نەفەرىك نەفرىنى و پرووتى بكاتەۋە، يان دەسدرىژى بكاتە سەرى، لەبەر ئەۋەيە دكتورىك ئەۋەي دېتە بەردەستى ۋەك مرۇق مامەلەي لەگەلدا بكات و لايەنى لاۋازى ئەۋ ئىستغلال نەكات.

ئەۋانەي كە ئىنگلىزى دەزانن لە بەرىتانيا، يان ئەۋانەي لە ئەۋروپان و زمان دەزانن لەۋ ۋلاتەي كە خۇيان تىيدا دەژىن، ھەردەم ئەم ھەۋالانە بەرچاۋ دەكەۋى، مامۆستايەك دەسدرىژى كرده سەر قوتابىيەكى خۇي، يان دكتورىك كارىكى نەشياۋى كرد، ئىتر دەبىتە مانشىتى ھەۋالەكان، جگە لە رېكارە ياسايىيەكان كە دەگىرېتە بەر

بۆي، كارەكەشى لە دەست دەدات.

ئەلبەت ھەشە داوی بۆ دەنپنەو ھەو ناوانەو، بەلام دواتر كە سەلما
وا نپە، قەرەبوو دەكرپتەو.

لە كوردستانی خۆشاندا بە گشتی ئەم بروانامە ھەپە، ھەر ئەو ھەپە
كە پپى دەوترى: «ئەستۆپاكي»، عادەتەن لە ئاسایش داوا دەكرى،
بۆ كەسك كە داواي دامەزراندن بكات، بەلام پپم واپە ھەر ئەو
چارەپە لە كوردستاندا، پەكەمجار كە دەستم بە وانە وتنەو كرى
لە كوردستاندا، لە رپگەي ئاسایشەو ئەو «ئەستۆپاكيەم وەرگرت»
لە كوردستان شتپكى تر ھەپە كە پپى دەوترى بەشى بەلگە وتاوان،
ئەویش بۆ زۆركار داوا دەكرى، بە تاپبەت گەر پپو پپستى بە دەرەو ھو
پپت، بۆ ئەو ھى بزاند ئەو كەسە تاوانى ئەنجام داوہ پان نە، نازاند
ئەوانەي كوردستان تا چ رادەپەك بە ھپزە وەك لاپەنە ئپدارپەكەي،
بەلام بە گشتی ئەمانە لە زۆرپەي ولاتاندا ھەپە، لە ئپران پپى
دەوترى پپشپنە، پەكپ پپشپنەي ھەبوو پپت ئپتر زەحمەتە ئپشى
پپ بدرى، ھەتا زۆرجار بۆ ئپشى سادەش.

ھەموو ئەمانە بۆ؟ بۆ ئەو ھى مافى مرۆقەكان لەنيوان پەكدا پپشپل
نەكرى، من كە دەرپۆمە وانە وتنەو ھو قوتاپپەكان لە دەستم ئەمپن
بن، كە دەرپۆمە خەستەخانەو ھو راپستەوخۆ لەگەل كەسپكدا كە
نەخۆشى دەررونى ھەپە ئپستغلالى نەكەم، كە بە گشتی ئاسانترەو
زپاتر رپگەي تپدەچپ بۆ ئەو كارە بەد رەوشتپانە، ئەلبەت بەداخەو
زۆرپش ھەپە دەپكات و داوي ماوہپەكپ زۆر درپژ ئەوسا پپى دەزانرى،
چەندپن جار لە ھەوالەكانەو بەرچاومان كە وتووہ كە دكتۆرپك پان
مامۆستاپەك فلان كارى كرى كە كەشف دەبپ ئەوسا بەدواداچوونى بۆ
دەكەن و سەپرى كامپراكان دەكەن و باسەكە دەرورژئپرى و مودەعی

تر پەيدا دەبى.

تۆكە قوتابىت، يان مەراجىيىكى، يان ھەر ئىشىكتە بە ھەر
فەرمانگە يەك ھەيە، مافى خۆتە مامەلە يەكى دروستتە لەگەلدا بىرى،
پروپىيەكى خۆش و جوانت نىشان بىرى، تۆتوانبارنىت تا بە چاوى
سوك و تاوانە ھە سەيرت بىرى، بەداخە ھە ئەم لايەنە لە كوردستاندا
زۆر لاوازە، فەرمانبەر لە ھىچ و خۆپايى لە مەراجىيە تورە دەبى،
مامۇستا كەسايەتى قوتابى يەكجار زۆر دەشكىنى، ھەتا كىشەي
رەوشتىشى دەبى لەبرى فەسل ھەبووە نىقلىان كىردوو!

دكتور دەبى مەحرەمى مەراجىيە بى، كەچى دەبىنى بەداخە ھە
ھەيە چەتەي مەراجىيە! بە ئامپىرىكى پىشكىنى خۆي ەمەلىياتى بۆ
دەنووسى و چاودىرى بەھىزى بەسەر ھە نىيە، دواتر لاي كەسىكى
تەردە كەوئى كە پىويستى بە ەمەلىياتە نەبوو، ھەبوو ھەر
خۆي ئىعتىرافى كىردوو لاي مامۇستاي ئاينى كە پەشيمان بوو تە ھە
لەو كارە.

زۆر بەداخە ھەم مەراجىيە فەرمانگە كان، ھەمىش قوتابى
قوتابخانە، تا دەگاتە زانكۆكان لە كوردستاندا، ھەستىكى خۆ بە
كەمىان بۆ دروستكارا ھە گشتى، بەبى تاوان دەترسى لە ھەي
تاوانبارى بىكەن، بەچاوى سوكە ھە بىكەنە دەر ھە، كارەكەي بۆ
رانەپەرىنن، ئىتر بە ھە شىو ھە...

لە ئەوروپا چونكە ئەو لايەنە زۆر زۆر بەھىزترە، بۆيە كەمتر ئەم
كارانە روودەدات، كە ژيانىش سەختترە پىويستە پارىزگار يە كان
زىاتر بىت تا تووشى كىشە نەبى، ھەردەم ئەو پروانامەي رەوشتە
گرنگى خۆي ھەيە ھە پىويستە بە بەردەوامى پارىزگارى لى بىرى،
پروانامە زانستىيە كە يەك جارە و بۆ ھەمىشەي دەمىنەتە ھە، ھەزار

سەرىپچىش بىكرى دواى بەدەستەينانى كەس ناتوانى وەرى بگرېتەو، بەلام پروانامە رەوشتىەكە ھەردەم پەيوەستە بە سلوكى كەسەكەو. بە گشتى كارمەندىش جگە لەوہى راھەينانى تايبەتى پى دەكرى، بۇ باشتر مامەلە كردن لەگەل ئەوانەى كە دەكەوېتە ژېر دەستى، جگە لەوہى لە (پۆلەسى) جېگە كەشدا ھەيە، گەر كەسېك مامەلەى بە جۇرېك خراب بوو با نەشگاتە ئەوہى كە ئەو پروانامە رەوشتىە لە دەست بدات، ھەر تووشى سزا و سەرزەنشت و جۇرېك لە سزا دەبېتەو، بۇ نموونە قوتابىەك يان مەراجىعېك بە ھەرشىوہيەك شكات بكات بەدواداچوونى لەسەر دەكرى.

ھەر لەبەر ئەمەيە ئەوانەى لە ئەوروپا دەژىن و دەگەرېنەوہ كوردستان و ئىشيان دەكەوېتە فەرمانگەو جېگە فەرميەكانى حكومەت توشى شۆك دەبن، مەسەلە ئەوہ نىيە لە راستىدا ئەو كوردەى لە ئەوروپا دەژى جىاواز بېت و زۇرجار فىز و شتى ھەبى، مەسەلە ئەوہيە ئەو كە رۆشتووەتە فەرمانگەيەكەوہ لە ئەوروپا سەرە برى لى نەكراوہ، فەرمانبەر قبولى نەكردووە لە بانى سەريەوہ مەمەلەى كەسېكى تر وەرگرى لە پشتىەوہ، قالەقال و ئەوانەى نەديووہ، لەوئ دەبىنى ھەركى بۇ خۇيەتى پىي قبول ناكرى.

لە كوردستان كە دەستم كرد بە وانە وتەوہ، قوتابىەكان سەرسامى خۇيان دەردەبى! خۆ من ھىچم نەكردبوو تا پېشم سەرسام بن، ھەر ئاساى وانەى خۆم دەوتەوہو رېزم دەگرتن وەك ئەركى خۆم، كەچى ھەبوو دەيگوت واللە مامۇستا لە وانەى تردا وا ھەست دەكەم من سەربازم نەك قوتابى!

مامۇستايە دكتۆرە فەرمانبەرە ھەرچىيە، پلەى زانستىەكەى بەرزترە، بەلام پلەى مرۇفايەتيەكەى لەگەل مرۇقېكى تردا يەكسانە، گەر

مامەلەيەكى نەشیاو بكات ئەو يەكسانىەش نامېنى و زۆر دادەبەزى
بۆ خوار، چونكە خویندن و پاهینان بەلانى كەمەو دەبیت پلەى
مرۆقەونەكەشى پى بەھیزتر بكات، بەلامەو سەیرە فەرمانبەرک یان
دکتۆر و مامۆستايەك مامەلەى نەشیاوى لى بەدەر بکەوى، ئەى ئايە
لە پەیمانگە و زانکۆ چى خویندوو!

بە تايبەت فەرمانگەكان دەبى زۆر بەرپرسيارانەتر مامەلە بکەن،
چونكە زۆرجار نازانن مەراجیەكانیان ئەسلەن پلەى زانستيشیان
چییە، چونكە دەكرى مەراجیەكە پلەى زانستى زۆر لە فەرمانبەرەكە
بەرزتریش بیت.

ئیشم كەوتە فەرمانگەيەك لە كوردستان ناردمى بۆ جیگەيەكى تر،
منیش پۆشتمە ئەو جیگە، وتیان: تۆ هیچ ئیشیكى ئیرەت نییە و
لە خۆیانەو بە ئیرەیان ناردوویت! كە پۆشتمەو فەرمانبەرەكە لیم
تورە بوو، هەر دەیگوت برۆرەو، منیش وتم كاكە گیان پۆشتووم
لەوئو دیسان بۆ ئیرەیان ناردوو مەتەو، ئیتر گوئی پى نەدەدام و
دەيوست لە كۆلى خۆیم بكاتەو، ئى منیش ناچاربووم ئیشەكەم
هەر لەوى بوو، ئەو هەر حسابى بۆ نەكردم، وتم كاكە من مەراجیعم
تۆ فەرمانبەریت، ئیشەكەم لیرەيە كە گومانم نییە، بەلام نابى تۆ بە
نەزانى من بکەیت بە قوربانى، دیار بوو كەس بەو شیۆیە لە رووى
نەوەستابوو تورە بوو، منیش خۆم تورەكرد بە شیۆیەك فەرمانگە
مروشانەو لیمان و مدیر زانى و هاتە دەرەو، كە بۆ مدیرەكەم
شیکردنەو، نازانم چۆن بوو ئەو ناسیمی، دەستى خستە سەر ملام
و وتى تۆ مامۆستای زانکۆیت بردمیە ژوورەكەى خۆى و بە دەستى
خۆى كارەكەى بۆ كردم.

بە مەرجیك لەسەر هەلەى ئەو كارمەندە حەفتەيەكى پى چوو بوو

تا پۇشتىبووم بۇ جىگەيەكى ترو گەرابوومەوہ.
فەرمانبەر بە پېچەوانەوہ دەبى عەسابى زۆر سارد بى، ھەتا قوتابى
و مەراجىعەش پەوشتى نەشیاو بوو ئەو ھەر بە پەوشت راستى
بكاتەوہ، نەك ئەو تورپە بىت و ئەویش خراپترو بىكاتە دەرەوہو
كارەكەى بۇ نەكات! يان بە واسیتەو تەلەفۇن و بەرتىل كارەكەى بۇ
راپەرپىنى!

سادەترىن مافى بەرانبەر ئەوہيە بە روويەكى خۇشەوہ مامەلەى
لەگەلدا بکەيت، خەندە كىردن بۇ بەرانبەر نىشانەى گەرەيى خۇتە،
كە بەو خەندە نىشانى دەدەيت كە رقم لىت نىيە، خۇشى تۆم دەوى،
ئامادەيى يارمەتىم، لە فەرموودەيشدا ھاتووە كە خەندەكىردن بە
رووى بەرانبەردا چاكەيە (تبسمك في وجه أخيك صدقة).

لەگەل ھەموو ئەمانەشدا مانای وا نىيە مامەلەكان ھەردەم بە دروستى
دەكرى لە ئەوروپاش، زۆرترىن ستەم لە چوارچىوہى دەزگاندا
دەكرى، ھەر لە دامەزىراندنەوہ تا مامەلەى داخلى و بەرزىنەكىردنەوہى
پلە، بۇ نموونە لە فەرەنسا زۆرترىن فۇرمى ئىشكردن پەفز دەكرىتەوہ
و فرپە دەدرى تەنھا لەبەر ناوہكەى، بۇ نموونە دەبىنى ناوئىكى
ئىسلامىيە، يان لە پىدانى پۇستدا لە كۆمپانىيەكى ئەھلىيەوہ بگرە تا
پلە بالاكانى حكوومەت، حىجابىك پلەيەك بەدەست دەھىنى دەبىتە
مانشىتى ھەوالەكان! كە سەير چۆن مافىان بە موخاجەبەيەك داوہ،
لە كاتىكدا ئەوہ نىشانەى ئەوہيە ماف زۆر پېشىل كراوہ، بۇيە ئەوہ
جىگەى سەرسورمانە، جىاوازى پەش و سىپى و بىگانە شتىكى بەلگە
نەويستە، مانای وا نىيە پەش و بىگانە پلەو پۇستىان نىيە، بەلام ستەم
و جىاوازى ھىچ بەلگەى ناوى و بە ئەزموون بەلانى كەمەوہ لە دوو

به‌شى به‌ریتانیا، ئینگلەند و وه‌یلز دیومه، هەر له جیگه‌ی ئاساییه‌وه تا ده‌گاته ناوه‌نده ئه‌کادیمیه‌کان.

له‌گه‌ل ئه‌وانه‌ش هه‌موویدا هه‌یه هەر ئینگلیزیشه‌و له‌گه‌ل ئینگلیزه‌کانیشه‌ما مه‌له‌ی خراپه، خراپی مامه‌له‌و ئه‌و ریکارانه په‌یوه‌ست نییه به‌ بیگانه‌و ره‌ش پێسته‌وه، به‌لکو گشته، به‌لام له‌ناویاندا ئه‌وه‌ش جیگه‌ی تیبینیه، گه‌رنا پیکدادانه‌کانیشه‌و زۆرجار ئینگلیزیان به‌ گشتی ئه‌وروپیه‌که‌یه له‌گه‌ل خوشیاندا، فه‌رمانبه‌ریک، مامۆستایه‌ک، دکتۆریک له‌گه‌ل هەر ئینگلیزیکدا یان ئه‌وروپیه‌کدا تووشی کیشه‌ ده‌بی و ئه‌و ره‌وشته‌ له‌و نیوه‌نده‌دا له‌ نیو ده‌چی.... ئه‌م پێشه‌کیه‌ بو‌ به‌رچاو روونی له‌ خودی گه‌توگۆکه‌ گرنگتره‌ بو‌ به‌خۆدا چوونه‌وه‌مان، که‌ له‌ هەر جیگه‌یه‌ک کارمان کرد پله‌ زانستیه‌که‌ وامان لێ نه‌کات پله‌ی ره‌وشتمان دابه‌زینی، به‌ پێچه‌وانه‌وه‌ تا ره‌وشت به‌رز بێت پله‌ زانستیه‌که‌ش به‌رزتر ده‌کاته‌وه، گه‌ر په‌چاویش نه‌کرا پله‌ زانستیه‌که‌ش له‌نیو ده‌بات.

له‌ جیگه‌یه‌ک کارم ده‌کرد هاو‌پێه‌کم له‌ ته‌نیشتمه‌وه‌ که‌ کاره‌که‌مان پیکه‌وه‌ بوو، زۆر مۆن و پوو گرژ بوو، به‌ ده‌موچاویدا به‌بی قسه‌کردن نه‌له‌تی لێ ده‌کردم، چه‌زی به‌ چاره‌م نه‌ده‌کرد، گه‌توگۆ به‌م شیوه‌یه‌ ده‌ستی پیکرد...

گفتوگۆ ئىۋان رۇبن و ھارى.

رۇبن: تۇ بۇچى ھەردەم توورەيت؟

ھارى: ئەو ھەم كەي مشكىلەي تۇيە!

رۇبن: چۇن مشكىلەي من نىيە، كەي رەوايە ھەموو رۇژ ئەم دەموچاۋە
ناشرىنەم نىشان بەدەيت.

ھارى: من ناشرىنەم! ئاۋا رېژىم لى دەگرى!

رۇبن: تۇ خۇت جوانىت، تورەبونەكە ناشرىنەم دەكات، تورەبوونىش
رېژى مەرۇف كەم دەكاتەۋە.

ھارى: دەتەۋى چ بلىي؟! تىكەلت كرەۋە!

رۇبن: دەي تۇ دەتوانى جوداي بكەيتەۋە، ناتەۋى ھاۋكارى ئەم
ھاۋرېيەي خۇت بىت؟

ھارى: رۇبن بە رەۋنى قسە بكە.

رۇبن: ھارى خەرىكە منىش توورە دەكەيت ھەھە، داۋاكارىيەكەم
قورس نىيە، تەنھا با رەۋت خۇش بىت.

ھارى: تۇ كە لە تەنىشتەۋە ئىش دەكەيت، ناتوانم رەۋم خۇش بىت!

رۇبن: دەي تۇش ھەر لە تەنىشتى مەۋەيت ھارى، خۇ ناكرى بكەۋمە
پىشتەۋە، پىشت دىۋارە و بىناكەش ۵ نەۋمە، دەكەۋمە خوارەۋە.

ھارى: رادەبورېرى؟

رۇبن: نا دەمەۋى پى بكەنەت...

ھارى: ھىچ پىكەناۋى نىيە قسەكانت!

رۇبن: نازانم چ بكەم تا تۇ پى بكەنەت؟

ھارى: لە بەرچاۋم ونە، ئىتر من پىدەكەنەم.

رۇبن: من دەمەۋى خەندەكەت بىنەم، كە ون بم چۇن دەبىنەم؟

ھاری: منیش دەمەوئ تۆ نەبىنم!

رۆبن: باشە ئەوہ من پۆشتم...

ھاری: ھەر بە راست دەروئى؟ شكاتم لى دەكەيت يان چى؟

رۆبن: لە شكات دەترسى؟

ھاری: جا ھەرچى بلىى خو شاھىدت نىبە ھھھ.

رۆبن: مادام پىكە نىت تەواو ھھە، نە شكات دەكەم و، نە شاھىدىشم

دەوئ ھھھە، ئەوہ دانىشتەمەوہ.

ھاری: تۆ سەيرىت، يانى تەواو ھھھە.

رۆبن: تەواو ھەر ئەوہ نە بوو، ھەندى شت لە بنەرەتدا ئاسانە ھاری،

خۆمان لە خۆمانى قورس دەكەين، خەندەيەك و نىشاندانى ناخپكى

پاك بۆ ھاوکارەكەت و، ھاوکارى خەلكى، وا نازانم كارپكى گران بىت،

بۆ دەبى مروؤف ئەوہ نەدە پۆرد بىت و پەزىلى تىدا بكات.

ھاری: دەتەوئ راستگۆبم لەگەلتدا؟

رۆبن: ئىمە لە ولاتى خۆمان دەلپىن ئەو روپپەكان ھەم ناخيان پاكە،

ھەم رووشيان خۆشە، بەلام ھارى بىورە تۆ ھەردوكى بە پىچەوانە

نىشانندا، رووخۆشپەكە ئەوہ كە نەبوو، كە ھەستام و واتزانى كە

شكات دەكەم وتت خو شاھىد نىبە، واتە ئەگەر شكاتم بكردايە

دەتگوت من شتى وام نەوتووہ، كەواتە پىچەوانەى پىشوو قسەت

دەكرد.

ھاری: بوہست، بۆچى دەلپى: پىچەوانەى پىشووا! نەتگوت درؤ! خو

ئەوہ درؤپە.

رۆبن: كە وشەيەكى باشتەر ھەبى بۆ بەكارھىنان، بۆچى ئەو وشە

زبرە بەكار بەينم، درؤ بە شياوى نازانم بۆ ھاوړپپەكم بەكارى بەينم

كە پىكەوہ رۆژانە چەند كاتژمىرپك لە تەنىشتى يەكەوہين.

ھارى: تۆ بە راست وا دەلئى يان موجامەلەم دەكەيت؟
رۆبن: ھارى خۆت دەزانى زۆرىنە ھەرە زۆرى ئىنگىلىزبەكان نەك
موجامەلە بەلكو جۆرىك لە نەمەشە كە خەندە دەكەن و جوان خۆيان
نیشان دەدەن، ھەرچەند ئەو ھەش ھەر چاكە، بەلام چاكەكەى بۆ
بەرانبەرە، بۆ ئەو ھى بۆخۆشت چاك بېت ھەر بە راستى بېت باشتەرە،
بە كورتى من موجامەلە ناكەم.

ھارى: يانى چى موجامەلەو نەمەش چاكە، بەلام بۆ بەرانبەرە و، بۆ
خۆى نەبە؟ وەلامى ئەمەم بەدەرەو ھە پەرسىيارىكى تەرىشم.
رۆبن: ئەبەت چاكەشى تەدەبە بۆ خۆدى نەمەشكارەكە، بۆ نەمەنە تۆ
ھەرەكە موجامەلەو نەمەشەش خەندەم بۆ بەكەيت و پەوت خۆش
بېت لەگەلمدا پۆزانە، من دەم پەى خۆش دەبېت و ئاسودە تر كارەكانم
دەكەم، چاكەكى نەبەشى تەدەبە بۆ ئەو كە شكات ناكەم و كەشەمان
نەبى، بەلام بۆ ئەو ھى تۆش ئاسودەبەت نەمەش نەبى ھەر راستى
بېت و، لە دەئەو شتەكان ھەلقولى، ئەو ھەردوكان ئاسودە دەبەن.
ھارى: وەلامى پەرسىيارەكەى تەرىشم وەرگەرت، بەلام بە پەرواى تۆ
ئەو كارىكى ئاسانە! من چۆن بەتوانم لە دەئەو تۆم بوى، تۆبەكە
بەگانەى لەم ولاتەدا، مەسولمانى، ئەم ولاتە بەراستى لەلەن ئەو ھە
داگەر كراو!

رۆبن: ھارى بەشەئەو بەكەيت دەتوانى خۆت ئاسودە بەكەيت، ئەو ھەش
ئەو ھە بەو ھەرەكەت بەگۆرى.

ھارى: يانى بەم بە مەسولمان، تۆ زۆر بە مەشكى ھەرگەز شتى وا
نەبى، دەتوانم لەسەر ئەو شكات لى بەكەم.

رۆبن: بەو ھەرگۆرىن لە پەوى عەقەدەو نە، مەبەستەم ئەو نەبەو ھە
عەقەدەى نەبەت بەگۆرىت ئەگەر نەبەشت ھەبى! مەبەستەم ئەو

بۆچوونەت بگۆرى كە باوەرەت واییت ئەم ولاتە داگیرکراییت لەلایەن ئیمەوه، ئەى بۆ نالیى ئاوەدانان کردوووەتەوه! سەیر بکە بێگانە بە گشتى و مسولمان بە تايبەتى چەند ئاوەدانىەکیان خستوووەتە بەریتانیاوه، هەر لە دەستیان لە خزمەتگوزاریەکاندا تا دەگاتە بازار و گشت دەزگاگان کەسانی لیبهاتووى تىدايه و خزمەت دەکەن.

بى مېشك نيم من هارى، وهك هاورپيهكى باش ئەم قسەم لى وهەرگه ئەو وشانە بەرانبەر كەس بەكار مەهینە، من ئەوەتا عەسابم زۆر ساردە و، بە عەساب ساردى بۆت دەسەلمینم كە بى مېشك نيم، بەلام هەيه لە راستیدا تۆرەيه، وای پى بلیى رېك دەكیشى بە دەمتا! ئیتر عاقیبەتەكەى هەرچى بیت خو تۆ دەم و فلقت جارئ شكاو هههه، دواتریش خو دەمى هەيه دەلى سوکایەتى پیکردووم، رەگەزپەرست بووه، هەمووشى راستە، لەو هیه لە ئەنجامدا هیشتا هەر تۆش زەرەر بکەیت، هەر گریشمان وتم ببە بە مسولمان ئەوه كەى هى ئەوهیه بتوانى شکاتم لەسەر بکەیت، بۆ نموونە من دەلیم: ببە بە مسولمان، عەقیدەت بگۆرە، تۆش دەتوانى بلیى نابم بە مسولمان، نا عەقیدەم ناگۆرم، ببورە، وه تەواو، ئەوه كەى هى شکاتە، دەیان جار داویانە لە دەرگای مالهەم و هاتوون بکەن بە مەسیحى، بانگیشم کردوونەتە مالهەم و کۆفیشم داوه پىیان و گفتوگۆشم لەگەڵیان کردوو، لە کۆتایدا نەبووم بە مەسیحى و ئەوانیش رۆشتوون، ئیتر نازانم ئەوان دواتر بوون بە مسولمان یان نە هههه.

هاری: بەم قسانە هەر بەراستى دەتەوئ بگۆرى.

رۆبن: جا ئەگەر من بى مېشكیش بم، خو تۆ مېشكت هەيه هاری، دەتوانى بیری لى بکەیتەوه، لە زەینى ئیمەدا گەر برپارى پيش وهخته نەبى، واتە بەرەبەست بە رق و قین و سیفەتە پيسە دەرونیەکان پيشى

پى نه گيرى، جوانتر ده بينى.

هارى: خەرىكت وانەم بۇ شى دەكە يتەو!

رۇبن: ھا دە بينى ھارى ئەو بەر بەستى دەرونيە، وات لى دەكات دەيخاتە قالبيكى نەخواراوهو، وات لى دەكات بچوكت دەكاتەو، و، منت لا گەورە دەكات، دواتر وات لى دەكات ھەولى پيچەوانەكەى بدەيت، واتە خۆت گەورە بکەيت و، من بچوكت بکەيتەو، لە بنەرەتیشدا باسەكە باسى گەورەيى و بچوكتى نيبە، مامۆستايى و قوتايبەتى نيبە، دەكرى قسەكانى من بۆتۆ وانە بيت، ئەوانەى تۆش بۆ من وانە بيت، من خۆكە نازانم لە كۆتايدا چى دەبى، بەلام قسەكانى تۆ ھەمووى بۆ من وانەيە.

ھارى: زەينم لاي كارەكەم نامىنى كە بەم شيوەيە تۆ قسە دەكەيت!

رۇبن: گەر دلّت بەرانبەرم پاك بکەيتەو، دەتوانى كارەكەشت بکەيت و ناگاشت ليم بى، ئەمرو ئيشيكي واشمان نيبە، من دەروم لە ماشينەكە كۆفیهك دەھينم، تۆچ دەخۆيتەو بۆتى بەينم.

ھارى: نا ناخۆم وردەم پى نيبە.

رۇبن: من وتم چ دەخۆن، خۆ داواى وردەم نەكرد، پرى گيرفانمە لە وردە، ھەر حەز دەكەم لە كۆلم بيتەو ھەھ.

ھارى: ئم، ئە، با كۆفیهكى ئەمريكى بيت.

رۇبن: (دواى گەرآنەو و دانانى كۆفیهكە لە بەردەميدا) كۆفى ئەمريكى زۆر بەھيزە و تاليشە، پيم وايە مادەى كافاينى زياتر تيدايە، ھەندى جار ھارى ھەتا خواردن و خواردنەو كارىگەرى لەسەر بىرکردنەو و سلوكتى كەسەكە دەبى، بۆيە خواردن و خواردنەو گرنگە گرنگى پى بدرى.

ھارى: ئەگەر وابى دەبى تۆ گرنگى پى بدەيت، ئەوہتا تۆ قەلەويت و

من زەئىفەم. سوپاس بۇ كۆفەيە كەش.

رۇبىن: راست دەكەيت جەستەي تۆرپىك و جوانترە، من قەلەوترم،
حەتمەن ھەلە لە سستى خواردن و خواردنەو ھەكەمدا ھەيە، تۆ
ھاوكارم بە، ۋە زۇرچار ھەر قەلەويش مەرج نىيە بۇ پىۋەرەكان،
ھەيە قەلەو ۋە ھىچ كىشەيە كىشى نىيە، ھەيە زەئىفە ۋە چەندىن
دەردى داخلى ھەيە، من جارارن وام دەزانى كۆرىستروڭ توشى قەلەو
دەبى، كەچى وانىيە ھەيە زەئىفە ۋە شەكرەو زەخت و كۆرىستروڭ
ۋە چەندىن نەخۇشىشى ھەيە، جگە لە وانەش ھەيە زەئىفە ۋە ھىچ
ھوسەلەي نىيە، ھەيە قەلەو ۋە زۇر ھىمەنە.

ھارى: بەلام قەلەويەكە بە گشتى نەخۇشىيە.

رۇبىن: دىفاع لە قەلەوي ناكەم، بىگومان راست دەكەيت، دەي پىم بلى
من چۆن خۆم ۋەك تۆلى بكەم؟

ھارى: تۆ ھەرگىز ۋەكو منت لى نايە، چونكە بونىەي تۆ جياوازە،
بەلام پىش ھەموو شتىك واز لە ھەموو خواردنەو ھەيەكى كحلول
بەيەنە، ئەو ۋە يارمەتى دەرىكى چاكە، ئەگەر خوارديشتەو تەنھا لە
موناسەباتدا بىخۆرەو.

رۇبىن: ئىستە تۆ خۆت باوهرت وايە كە من ھەرگىز ۋەك تۆم لى
نايە، ئەمەم كە پى خۆشەو دەكرى ھەر لە بنەرەتیشدا لە بونىەو
جياوازىمان ھەبى، كەواتە قبول كرنى ئەو جياوازىانە ھاوكارىمان
دەكات بۇ ئەو ھىچ نەبى عەسابمان سارد بىتەو، سەبارەت بە
كحوليش لە ژياندا بۇ تاقىكرنەو ۋەش زمانم لى نەداو، ھەرگىز بۇ
جارىكىش نەمخواردو ۋەتەو، نە لە مندالىمەو نە گەرەيش.

ھارى: شتى وا دەبى؟! چۆن؟

رۇبىن: بەلى دەبى، بەلام بۇ ئەو دەبىتە، دەبىت باوهرت بگۆرى،

عەقىدە ئاينىيە كە مەبەستەم ئەم جارە، نەك باوەرە نادىنيەكان.
ھارى: ديسان باسى دىن ھاتەو ھەكايە، من ئىستە خەرىم ھاوکارى تۆ
دەكەم!

رۆبن: دەى سوپاستان دەكەم، بەلام من ۋەلامم دانەو، وتان چۆن
شتى ۋا دەبى؟ منىش وتم بەو شىۋەيە، چونكە لە بنەرەتدا من
باوەرەم بەو شتانه نىيە، ۋاتە ھەر توخنى ناكەوم، نە دەيكرم، نە بە
بەلاشيش ۋەرى دەگرم، ھەتا پارەشم پى بدن بلىن: بىخۆرەو، ھەر
نايخۆمەو.

ھارى: ئەمەم بەلاو ھەسەيرە، ئى بەلاش بى ھەرچىمان بدنەى دەيخۆين
ۋ دەيخۆينەو ھەھە.

رۆبن: لاي ئىمەش ۋەك نوكتە دەلىن: فلان كەس موسى بەلاشيشى
بدەرى دەيخوات ھەھە.

بەلام بۆ مسولمان عەقىدە بەرەستە لە زۆر ۋەرگرتنىك، بۆ نمونە
ۋەرگرتنى شتى ھەرام، تا دەگاتە بەرتىل با پارەش بى، ئىتر شەرى
ئىم ۋا دەلى.

ھارى: بىورە رۆبن، تۆ لە كەسىكى دىنى ناچى، بەلام ۋەك ئەوان قسە
دەكەيت، دىنيەكان جل ۋ شكلىشيان جىاۋازە، كەچى تۆ ھەرۋەكو
منىت، پىش ئەو ۋەى بکەوینە ئەم قسە جدىانەشەو، درۆشت لەگەل
كردم، ناوئىكى تىرت ۋت لەبىرم نىيە، بەلام ۋتت پىم بلى رۆبن!
ۋەلامت چىيە بۆ ئەمانە!؟

رۆبن: كەسى دىنى ئەو ۋە نىيە بە جل ۋ بەرگ خۆى جىا بکاتەو،
جل ۋ بەرگ دەكرى ھەموو كەس لەبەرى بکات، دىنى ئەو ۋەيە كە چۆن
پەيرەوى بکەيت، راستە ئىستە جل ۋ بەرگ بەجۆرىك تايبەت كراو
بۆ كەسە دىنيەكان، كە زياتر لەناو مەسىحىيەتدا ئەمە ھەيە، لەناو

ئىسلامىيەتتە بەجۈرئەك ۋەك كەلتۈرى لىھاتوو، بەلام دەكرى ئەو ۋەك فۇرمىكى كەلتۈرى زياتر سەيرى بكرى نەك دىنى، يېغەمبەرى ئېمە محمد درودى خۋاى لەسەر بى، جل و بەرگىكى تايبەتى لەبەر نەكردوو، كە خۇى لە خەلكە كە جيا بكاتەو، ھەر ئاساى ۋەك خەلكى تر جل و بەرگى پۇشيو، دىن سنورى پۇشتەيى و پاك و پوختەيى بۇ ديارى كروو، نەك شىۋازى جل و بەرگەكەى، كە بەم شىۋەيە ھەيە، ئەم جلەى تۆ و ئىستە ھىچ عەيى نىيە و شەرعيە، دىنىش مولكى كەس نىيە تا بە و شىۋازە بەخۇى تايبەتى بكات، دىن زياتر ھى ئەو كەسەيە كە پەيرەوى دەكات، بۇ ناوەكەش درۆم نەكردوو، ھارى بۇ ئەتەكپىتى خۇتان وشەى درۆ جوان نىيە بەكارى بەيىن، من لەسەرەتاو ھى ناوى خۇم وت، ئەزمونم لەگەل ئەو ھەيە، ناوەكەم لەسەر زىمانتان قورسە، بۇ ئاسانكارى ئىو زياتر رۇبىن بەكار دەھىنم، لە جىگەى رەسمىيەتتە ھەر بەناو ۋە سەلەكەو ۋە مامەلە دەكرى، ئەمەش زياتر برادەرايەتى نەك رەسمى، جگە لەوانەش دوو ناوى كپشەى نىيە، ھەتا گۇرپىنىشى ھەر ئاسايە، ئارەزووم ھەبى ھەر ئەمپۇ بە ياسايش دەيگۇرم، گىرنگ ئەو ھەيە ھەر ناوېكم ھەبى ھەر ئەم كەسەم كە دەمبىنى، ئەگەر ھەر بە درۆشى تىدەگەت، باشە من ناوم عومەر ھە لە ئىستەو ۋە يىم بلى عومەر، رۇبىن لەبىرى خۇت بكە. ھارى: رۇونكردنەو ۋەيەكى سەرنج راکىشە، باشە يىتان دەلېم ئوما بەناوى خۇتانەو.

رۇبىن: دەبىنى ھارى؟ من ناوم ئوما نىيە، ئوما و عومەر زۇر زۇر جياوازە، چونكە پىتى (ع) لە ئىنگىلىزىدا نىيە، يان پىتى (ئەى) يان پىتى (ئۇى) بۇ بەكار دىت، بەپىى ناوەكە، بۇ نمونە بۇ عبدالله پىتى (ئەى) بەكار دىت، بەلام بۇ عمر پىتى (ئۇ) كۇتايەكەشى چونكە

يېتى (ئار)ە يېتى (ئار)ىش كە كەوتە كۆتايى وشەوۋە عادەتەن دانى پېدا نانرى لە ئىنگلىزدا بۆيە حەزف دەكرى، تۆ ئىستە من دەكەيت بە ئوما، دەى لەو دەرە ھەزارجار يەكى بلى: ئوما، ئوما، من ھەر جواب نادەمەو، چونكە ھەر شىۋازى دەرپرېنەكەى دەنگەكەى جىاوازە لەگەل ناوەكەى مندا.

ھارى: دەى باشە پرسىارى، بۆ ھەر نايگۆپن و تەواوا!
رۆبن: ئەوۋەش دروستەو جىگەى پرسىارە، لەبەر ۲ ھۆكار نايگۆپم، يەكەم ناوى عومەر بەشېكە لە كەسايەتى من و باوكم بوى ھەلبژاردووم و، چەند پىاويكى چاك ناوەكەيان پەسەند كردوۋە. دووھەمىش ھەرچى شەھادەكانم ھەيە ھەر بەو ناوۋەيەو، ھەموشىم تەسدىق كردوۋە، لە جىگە رەسمىەكان گەر ناوۋەكەم بگۆپم دەبىت پاسەپۆرتەكەشم بگۆپم، ئەوسا زۆر شەھادەكانىش دەبىت داوا بكەم لە زانكۆكان نوسخەى ترم پى بدەن بەناوۋە تازەكەو، ئەوسا ھەمووى دىسان دەبى پارە بدەمەوۋە ئەزىەتى زۆر بۆ تەسدىق كردنەوۋەيان جارىكى تر، نازانم تۆ شەھادەت لە دەرەوۋەى بەرىتانيا بەكار ھىناوۋە يان نە، ئىستە تۆ برۆيت بۆ دەرەوۋەى بەرىتانيا دەبىت بۆ ھەر برۋانامەيەك برېكى زۆر پارە بدەت، ھەر بۆ نمونە تەنھا يەك برۋانامە عادەتەن ۲ بەشە، برۋانامەى زانكۆيى، واتە ۲ لاپەرەيە، دانەيەك ئەوۋەى دەرەجەكانى تىدايە، دانەيەكى تر ئەوۋەى كە بۆ ھەلۋاسىنە عادەتەن، ئەم دوو لاپەرە پارىزەر ۱۰ تا ۲۰ پاوۋەندى دەوى، حكومەتىش بۆ ئەو دوو لاپەرە ۶۰ پاوۋەندى دەوى، پارەى پۆستىش نزيكى ۱۰ پاوۋەندىكى تى دەچى، ھەمووى بەلانى كەمەوۋە بە دۆلار ۱۰۰ دۆلارى تىدەچى! ئەوۋە تەنھا بۆ يەك برۋانامە، گەر نەشېكەيت دەكرى بە بەلگەى ئەوۋەى كەناوۋەكەت گۆرپوۋە ھەندى جىگە قبولى بكات،

بەلام جىگەي پىرسىيار و سەر ئىشەيە، ھەموو جار شىكارى بەدەيت،
باشترە ناوى رەسمى و گىشت بەلگەنامەكان ھەمووى ھاوتەرىب بىت.
ھارى: چەند حساباتەكەتان ورد كىردوو، من بىرم لەمانە ھەرگىز
نەكىردبوويەو.

رۇبن: بۇ تۇ جىگەي بىركىردنەو ە نىيە، چونكە پىويستت پىي نەبوو،
دىارە ھەر لەم ولاتەشدا دەژىن و ئاسانە گەر ھەر لەم ولاتەشدا
بىت، بۇ نمونە من گەر ناوہەكە بگۆرم و شەھادەكانىش نەگۆرم، بەلام
گەر ھەر لە بەرىتانىادا بم ئاساييە، چونكە بەلگەي گۆرپنەكە ھى
بەرىتانىايە تىدەگەن لەو، بەلام ولاتەكانى تر لەوہيە ئەو بەلگە ھەر
قبول نەكەن، چونكە لىرە بۇ بەلگەي ناو گۆرپىن و شەھادەش بە گىشتى
ھىچى وئەي لەسەر نىيە، چۆن دەيسەلمىنى ئەم شەھادە ھى تۆيە!
بۇ نمونە من شەھادەكانم نوسراوہ عومەر، لە پاسەپۆرت خۆم بكەم
بە رۇبن، پاسەپۆرتەكە بەلگەيەو وئەشى پىوہيە، بەلام شەھادەكە
وئەشى پىوہ نىيە، جگە لەوہى وئە گۆرانكارىشى بەسەردا دىت،
ئەوسا چۆن بيسەلمىنم كە ئەم شەھادانە كە بەناوى عومەر ەوہيە
من عومەرم، لە كاتىكدا بە پاسەپۆرت رۇبن بم ھەھە.

ھارى: من كە خۇشچاللم ئىستەكە ھاورپىيەكى وەك تۆم ھەيەكە
ئەوہندە بە وردى ھەموو شت حساب دەكات، وا نازانم ھىچ زەرەرىكى
منت بوئ.

رۇبن: نەك زەرەر بىنگومان قازانجى تۆشم دەوئ، من دەزانم زۇرجار
كىبەركى لەنپوان كەسەكاندا دەبىت لە چوارچىوہى كاردا، ھەيە
ترسى ھەيە جىگەكەي بەھۆي كەسىكى ترەوہ لە دەست بدات،
ھەيە دەترسى لاي بەرپرسەكە خۇشەويستى كەم بىتەوہ، بەلام گەر
ھاورپىيەكە لە چوارچىوہى كاردا جىگە بەكەسىكى تر لىژ بكات ئەوہ

هاورپى نىيە، ۋە تۆش بۇ ئەۋەى متمانەت بەخۆت ھەبى، دەبى كار لەسەر تۋاناكانت بكەيت، تا تۋاناكانت ھەردەم سەرەۋە بۇ خۆت كەمەندكىش بكات، ئەوسا ترست لە كەسېش نابى، بەداخەۋە لە چوارچىۋەى كاردا ھەردەم و لە زۆربەى جېگەكان ئەم كېبەركى نا مرۆقانە ھەيە، ھەركەسەو بەجۆرىك خۆى لەسەرەۋە نزيك دەكاتەۋەو دەدات لە ھاورپىكانى خۆى لە پېناو بەرژەۋەندى خۆيدا، ۋە ھەز دەكەم لېرەدا ئەۋەشت پى بلىم من لېرەم تەنھا بۇ ۱ ھەفتە، لە چوارچىۋەى گرېبەستېكدا ئەم پۆستەم پى دراۋە كە ئەزمونم تېيدا ھەيە تا كەسېكى تر كە لېرە تەعېنى دەكەن راھېنانى پى بكەم، ئەۋ چەند كاتزمېرەى كە لېرەم بە پرۆژەكەدا دەرپۆمەۋە.

ھارى: ھەۋالېكى ناخۆشە، كەۋاتە بمبۈرە كاتىشت زۆر دەگرم، ھېچ پوونكردەۋەيان پى نەدام لە شىۋازى كاركردى ئىۋە.

رۆبن: لەۋەيە ئەۋەش ئەۋ ترسەى لا دروست كرېبن، خۆزگە بېان وتايە پېتان ھەھە، ئېشەكەم زۆر نىيە، چۈنكە پرۆژەكە پېشتەر نووسىۋومەۋ دەقەكانىش ھەموۋى بە وردى دېراسەم كر دوۋە، تەنھا چاۋى پېدا دەخشېنم لېرەۋ دواتر ۲ كاتزمېر راھېنان بەۋ كەسە دەكەم.

ھارى: بەلام نازانم بۇ ھەررقم لە مسولمان و كەسانى بېگانەيە، چۈنكە لەم ۋلاتەدا پارەى تەكسى ئېمە دەخۆن!

رۆبن: پېم خۆشە ھاوكارىت بكەم بۇ ئەۋەى ئاسودەبن، رقى زىانى بۇ خۆتان ھەيە پېش بەرانبەر، رقى ژەھرە كە تېكەل بە دونىاي دل بوو تالى دەكات، ژيانت دەشىۋېنى، تۆ ئېستە ھەرچەند رقت لە من بېت من دەرېست نايەم، بەلام ئاسودەى لە خۆت ھەلدەگرى، دەبى خۆت خۆش بوۋ بەۋەى رقى لە خۆت پاك بكەيتەۋە، بەۋ پاك بوونەۋە ھەست بە ئاسودەى دەكەيت، دۋاي ئەۋەى تۆ خويندەۋارى،

نابى قسەى كەسانى بازارى بىكەيت، بە گىشتى خەلكى سەرجادە دەلىن بىگانەكان لىرە پارەى تەكسى ئىمە دەخۇن، بەلام وا نىيە، چونكە بىگانە لىرە بىت و لىرە نەبى تۆ ھەر دەبى تەكس بەدەيت، ۋە بىگانەش ھەر تەكس دەدات، ئىستە ئەگەر من پارەى تەكسى تۆ دەخۇم، ئەى كى پارەى تەكسى من دەخوات ھەھە.

ئەم تەكسانەش بۇ سودى كۆمەلگەيە، من و تۆ ئىستە تەكس دەدەين، لەۋەيە رۆژىك بىخۇين، ئىتر ئاۋايە ھەموۋى تىيدا يەكسانە، ھەرچەند من رەخنەم زۆر لە سىستى تەكس ھەيە.

ھارى: راستىشە تەكسەكە زۆرە جىگەى رەخنەيە، ھەردەم ھەۋلى ئەۋە دەدەين كەمتر بىرئەۋە، بەلام خۇتان دەزانن زۆر زۆرە.

رۇبن: سىستى تەكسى ئىسلامى لە سەدا دوو نىۋە، ئىمە يىى دەلىين زەكات، بەلام لىرە ئەۋەتە لە سەدا ۲۰مان لى ۋەردەگرن و بەناۋى تىرشە زىاترىش و گەر ئىشەكەش زىاتر بىت زۆر زىاترىش دەبى، ھەندى لە ۋلاتە ئەۋرۋىيەكان زۆر زىاترىشە لىرە.

ھارى: يانى ۋلاتە ئىسلامىەكان لە سەدا دوو نىۋە ۋەردەگرن ئىستە؟ ئەۋە خۇ زۆر زۆر باشە ھەھە.

رۇبن: ئەۋ سىستە ئىستە بە گىشتى لە ۋلاتە ئىسلامىەكاندا پەيرەۋ ناكى، چونكە سىستى حوكمەكەيان بە ئىسلام نىيە، ۋە خەلكىش متمانەيان پى ناكات خۇبەخشى پىيان بەدات، ئەۋانىش ناتوانن بە زۆر ۋەرى بگرن.

ھارى: كەۋاتە چۆن پىكخراۋە، ھەر ۋەك ئىرەيە.

رۇبن: ھەر ۋلاتىك و بەجۆرىكە، بە گىشتى ھەر تەكس ۋەرگرتن نىيە بۇ ئاستى تاك، ھەر كەس ئىش بىكات ھەرچى دەستكەۋى ھەر بۇ خۇيەتى، مەگەر ۋەك رسوماتىكى ھەندىك كار و پىشەى جىاۋاز،

بەلام لەسەر داھات و بۆ ئاستى تاك بەم شىۋەى ئىرە ھىچى نىيە، نابىنى زۆر ئىنگلىز ئەوانەى كە خاۋەنى شەھادە و پىشەى جىاوازن بە تايبەتى دەپۇن بۆ خەلىج و ولاتە ئىسلامىەكان بۆ ئىشكردن، ئەۋەى كە زۆر دلىان پى خۆشە نەدانى تەكسە. گەرنا ئىنگلىزىك كە دەچىت بۆ سعوڧىە، يان ئىمارات ھەر لەبەر ئەۋەىە نەك خۆشى ولاتەكە، چونكە ئەۋى بەراستى زۆر گەرم و ناخۆشە لە پوۋى كەش و ھەواۋە. ھارى: دەتوانى ھاوكارىم بكەيت لەو جىگانە ئىشىكى باشتىرم دەست بكەۋى، چۆن بكەم تا ئەو ئەزموونە تاقى بكەمەۋە، راستى لىرە بىزارم، ئىشىكى زۆر دەكەم و بە تەنھاش دەزىم، ھەر فرىاي كرى و بىلەكان دەكەوم.

رۆبن: بەلى، زۆر ئەىجنسى ھەىە ئەۋكارە رىك دەخەن، بەپىى تايبەتمەندىەكەى تۆ، تا سكىلت زىاتىر بىت چانست زىاتىرە. ھارى: من تايبەتمەندىم ئىدارەىە، ماستەرم لە ئىدارەدا ھەىە.

رۆبن: ئىدارە تايبەتمەندىەكى چاكە، دەكرى لە چەندىن جىگەدا ئىش بكەيت، چونكە ھەرچى دامەزراۋە ھەىە پىۋىستى بە كارمەندى ئىدارى ھەىە، بەلام بۆ ولاتى عەرەبى لەۋەىە ئەم بوارە چەنست كەمتر بىت، يان مەگەر تەنھا لەو جىگانەدا كار بكەيت كە ھەموۋى ئىنگلىزە، بەلام گەر تايبەتمەندىت مامۇستايى ئىنگلىزى بواىە چەنست زۆرتىر دەبوو، يان لەگەل ئىدارەكەدا گەر زمانى عەرەبىت بزانايە چەنست زىاتىر دەبوو.

ھارى: تازە بۆ من گرانە برۆم تايبەتمەندى لە ئىنگلىزدا ۋەرگرم، عەرەبىش بۆ من قورسە.

رۆبن: بەداخەۋە خويىندن ئىستە لە پوۋى مادىشەۋە زۆر گرانىان كىردوۋە، ئەۋەش كىشەىەكى تىرى ئەم ولاتەىە لە پال تەكسەكەدا،

عەرەبىش بېگومان بۇ كەسى ئىنگلىز زوبان گرانترە، ئەو تەتۇ ئاتوانى ناوى من وەك خۇي تەلەفوز بىكەيت، ئى زمانى عەرەبىش ھەر يەكەم پىتەكەي بە (ع) دەست پى دەكات تۇبۇت ناىە، بەلام دەتوانى فېرىت و خەلكى لىت تېگات، مەرج نىيە بتەوئ وەك عەرەب قسە بىكەيت، نابىنى ھندىەكان لىرە كە بە ئىنگلىزى قسە دەكەن چۇن؟ وشە ئىنگلىزىە و لەسەر وەزنى (پەنجابى) يان (ئوردو) (پشتوو) بەلام ھەموو كەس ھەر لىيان تىدەگات، تۇش تەقربەن بە و شىوئە دەردەچى، وشەي عەرەبى و لەسەر وەزنى ئىنگلىزى ھەھە، بەلام تىبىنىم كىردووە روسىەكان باشتر فىرى عەرەبى دەبن، ھەتالە موقابەلەكانى الجزىرە دەيان بىنم ھەردەم سىياسىەكانىان رووسى ئەسلن كە مىواندارىان دەكەن و بە عەرەبىش بەبى تەرجومە خۇيان قسە دەكەن، توركىاش ئىستە زۇرىانم بەرچا و دەكەوئ بە ھەمان شىوە، بەلام ئىنگلىزەكان ھەردەم بە وەرگىرآنە وەيە، بە گشتى ئىنگلىزەكان بۇ زوبانى عەرەبى زىرەك نىن.

ھارى: لەگەل كەسىكى وەك تۇدا دەكرى پىكە وە مەشروعمان ھەبى ھەھە وائىيە؟

رۇبن: زۇرىش دەكرى، كاتى خۇي لەگەل چەند مامۇستايەكى زانكۇ تەنسىقمان كىرد وىستم مەشروعىكى لە و شىوئە بىمە ولاتى خۇمەو، لىرە دوكومىنتەكانىشم ھەمووى تەسدىق كىردوو لە كوردستان مەعمەلاتم دەستپىكرى، بەلام زۇر ماندوو كەر بوو، لاي ئىمە بەداخەو تۇ ئىختىساس تىدارەيە، ئىمە ئىدارەيەكى پتەومان نىيە، لە كۇتايىدا وازم لىھىنا.

ھارى: خۇش قسە دەكەيت و گەشبینانەيە، بەلام دىارە دەتەوئ حەقى خۇتم لى بىكەيتەو، بى ھىوام دەكەيت ھەھە وائىيە؟

واته تېكەل بە خوین بووه، پېویستی به کۆبوونهوه ههیه لهگهڵ خۆتدا، چه ندين جار دانیسه لهگهڵ خۆتدا گفتوگۆ بکه، ئەقل و نهفس و دلت هه مووی لهگهڵ یه کدا بدوینه تا دهگهیت به و ئاسته ی نهفست لهسه ر ئەو خهسله ته پیسه دوور بخه یتهوه، ئەقلت که ته سدیقی ئەو شته ی کردوو ه بۆچونه که ی بگۆرئ، دلێش ئەوسا ئاسوده تر ده بییت کاتیک ده بینی نهفس و ئەقلیش به بهرژه وهندی ئەو کار ده که ن، ئەنجام مرۆڤیک ی ته ندروست و ئاسوده به رهه م دیئ.

هاری: سوپاستان ده که م، ئەم چه ند رۆژه بۆ من وه ک خولیک ی خیرا وابوو، نیگه رانم که ئیتر ناتان بینمه وه.

رۆبن: له گه ل ئەو جو ره نیگه رانیه شدا پېویسته خۆمان رابه یین، سروشتی ژبان ه، به جو ریک ی تر په یوه ندی رۆحی دروست ده بی دابرا نه کان پیکه وه گرئ بداته وه، ئەوسا له ناو خۆماندا ئەوه نده سه رقالی یادگاری خو ش و شتی به سوودمان زۆر ده بی، به شیوه یه ک ده رفه تمان نابئ بۆ رق و شه رفرۆشتن به به رانه ر، به ناوی بیگانه، مسولمان، ره ش و سپی، په به ندی کارکردن، خو به زل زانین و مه راجیع به بچوک سه یرکردن، من تو (هاری) له دلی خۆمدا هه لده گرم، ئەم گفتوگۆیان ه ش ده که م به نووسین و ئەوه ی سو دی هه بی بلاوی ده که مه وه، تا ئەوانه ی له هه ر جیکه یه کدا کار ده که ن سوودی لی وه رگرن، رقیان له که س نه بی به بی هو کارو جوانتر خزمه ت بکه ن. هاری: بیرۆکه یه کی چاکه، ئەو مه دالیای به سوچی سه یاره که ته وه پیمی بده، تا یادگاریه کی ئیوه م لا بییت.

رۆبن: له وه باشترت پی ده دم و ده توانی هه رده م سو دی لی وه رگری بۆ ژبان ت، ئەویش ئەم قورئانه یه به ته رجومه ی ئینگلیزه وه که هه رده م نوسخه یه کم پییه له جانتا که مدا، فه رموو، ئیتر کات نه ماو

دەبى بېرۆم.

ھارى: سوپاستان دەكەم، بېگومان ئەم كىتېبە باشتىرە، بەلام بېورە لەوھىيە ئەمە گران بېت و پارەى زۆرىشتان پى دابى.
رۆبن: بىر لە نرخەكەى مەكەرەو، سەپىرى ناوەرۆكەكەى بكة. كاتىكى خوش.

دېدارى ھارى ھەر ئەوھندە بوو، نە پەيوەندى دروست بوو دواى ئەوھ، نە دەرڤەتى يەكتر بېنېنەوھش، ھىوادارم گۆرانكارى زۆر لەناخېدا دروست بووبېت و سودى بۆ ئېوھى خوېنەرىش ھەبى، تا ھەم باشتىر كارەكانمان راپەرپېنن و، جوانتر لەگەل يەكترىشدا مامەلە بكەين.
خوای گەورە يار و ياوهر و پىشتىوان بى.

كۆتايى؛

ھەردەم ھەول بەدە تۆويك لە دل و زەينى بەرانبەدا بچىنى، دەرڤەتېك بەم ھۆيەوھەتە لەوھىيە بۆ كەسېكى تر نەبى و يان دووبارە نەبېتەوھ، چ مەراجىع بېت چ ھاورپى كارت بى، ئەو تۆوھ لە قىامەتدا دەبېينى كە چەند زىادى كىردووھ و بەرھەمى ھەبووھ.

هەردەم هەول بەدە تۆویك لە دل و
زەینى بەرانبەدا بچینی، دەرفەتیک
بەم ھۆبەوہ ھەتە لەوہ یە بو کەسیکی
تر نەبی و یان دووبارە نەبیتەوہ، چ
مەراجیع بیت چ ھاوړیی کارت بی، ئەو
تۆوہ لە قیامەتدا دەیبینی کە چەند
زیادی کردووہ و بەرھەمی ھەبووہ.

پەيامی خزمەت

گفتوگۆی نیوان

رۆبن و ھاری

د.عومەر عەلی

٢٠٢٠

